Otsalla-Febrero
15
Egubena - Jueves

Bilbao, 1934

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA			
Bilbao'kua... ...	6,00	Irko.	Iru ileko
Bilbao'atazkua	7,50	"	"
Idazki-Itunmena	62,00	"	urtez
Atzarrijetakuak	100,00	"	"

Beldayen itunduba

XXII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 6.612 zenbakija

Egunekua

Aratuztiak

Ludijan gauza gustijak dauke euren ama ya-ta, aratuztiak be alantxe ixan dabe.

Baŕa aratuzte-egunetan soŕtu ziran matxiñada-nastiak, eta abaŕek be.

Ondiño aldi asko eztala, soñak kikilduta sutondoratuten gendubezan axe, eduŕ, txingoŕ eta lekaŕaldo biguŕtuten ziran ixotzak, igazi dauskubela dirudije, ta arein lekura udabaŕi-antzeko eguraldi argi ta epelak etoŕi yakuzala.

Aurtengo aratuztietan aurpegijak estalduriko kokomaŕo gitxi ikusi ixan doguz; estaldu bakotan, ostera, ¡gurañe...!

Aurpegijak agirijan ebezala txaidiak-ziaŕ jolastuten ikusten gebazan kokomaŕuen jolasa, baña, kirol-zalien jolasarena baño, koldaŕen jolasaren antz geyagokua zala begiŕantzen yakun, bestaldeko jolaslarijak uŕeratuten yakezanetan, irakiŕan dagon urari iges-egiŕen dautsan katuaren antzian, uri-zañen idixilei iges-egiŕen eutsen-eta.

Bilbao'n aurten ikusi doguzan aratuzte-jayok etxakuz bape atse ixan.

Baña olako jayetan jolastuteko, eŕi bakotxak bere jolaskera berezija daula oldoztuta-edo, jolaskera bakan oŕetzaz eztogu ezer esango, beste abeŕi batzubetako jolas-ereak apuŕtxu bat nastau ta ageŕtu baño.

卐 卐 卐

Argentina'n, be, aratuzte-jolasak, aundikiro ospatuten dira.

An, baña, jolasok, suizkilubakaz-eta, barik, oxiñatik-arako ur ozkiŕijagaz egiŕen dabez.

Eguraldijak, be, an, gero, aratuztietan, emenguak baño epeltxubaguak ixaten dira, urteko egunik beruenak, aratuzte-egunetakuak ixaten dira-ta.

Eta urezko gudu arek, asikerea, bide-ziaŕ duan gixon edo emakumezkuen bateri, erdi-biluŕez soñeratuten yakan ur-zaŕaztadatik ixaten dau.

Asikerako ur-iztiltxubaren jaŕai, pitxaŕkada urak jolaslarijakañe elduten dira.

Eta gudea benetan sendotuten danian, baŕiz, ontzi azijaguak ageŕtuten dira, galdarak eta abaŕ...

卐 卐 卐

Ur-guda oneik, geyenetan, neska-mutilen aŕtian soŕtuten diranak ixaten dira.

Eta ¡au gauzearen aŕigaŕija! Neskatileak geyen maŕe daun mutilari jauŕtiko dautsa bere ontzikada ura.

Eta ontzikada-ur aregaz burutik beraño uyolduta geratu dan mutila, ain auzaŕtsu soñeko edeŕa uyolduten uŕeratu yakan neskatua maŕe-miñak erazota egin ixan dabela uaŕtuten daulako, beste ontzikada bategaz neskatua-gañatuten da, ta burutik bera jauŕtiŕen dautsan ontzikada uraz, lexibetuta imiñi.

Mutilak egin ixan dautsan gaiztakeri arek, neskea, ¿asaŕatuta imiñiko dabela uste dozube?

¡Bai zera! ¡Ezta uŕik be...! Ordez, bai, poztu, ¡ta asko poztu be!, mutil areri ageŕtu eutsan maŕasunak, ordain edeŕa ixan ebala-ta.

Agiri danez, irakuŕle, Bilbao'n aurten ikusi ixan doguzan aretuzte-jolasak baño, areik, Argentina'n egiŕen dabezenak, pozkoŕaguak dira, ta bai alayaguak eta azaŕijaguak be.

Emen urik, aurten, aurpegijak garbiŕuteko be eztautzube erabili.

Baña bai, ordez, aŕi-koskoŕ gogoŕak eta daunbadoska erabilŕeko suizkilubak.

Aŕi-koskoŕakaz salokijetako leyaŕak bifinduta iminden ebezan; suizkilubetako daunbadakaz, baŕiz, gixakijak zauriŕuta.

Uri-zañak-eta, jolas-izkilu bardiñakaz erantzuten ba-eutsen, erantzun, ostera, koldaŕtuta iges-egiŕen eben, euren jolaskerea maŕe-jolaskerea barik, goŕoto-jolaskerea zalako.

卐 卐 卐

Eŕi bakotxak bere jolaskera berezija dabela esan dogu. Ona emen eŕi batzubetakuak. Milan'en, Auts-egunetik beste iru egun luzatuten ei-ebezan, aratuzte-jayak.

Aratuzte-jai onein lenengotariko sustraya idorotia eztala gauza eŕeza esan oi-da. Uskuŕtza-bidezkua ixan zala, be, bein baño saŕiiago entzun ixan doguna da, gauŕ, zoritxaŕez, nasaikerirako bide zabal biguŕtuta ikusten ba-doguz be.

Doistaŕen aŕtian, Aratuzte-egunak, antxiña, "barau-gaba" esan gura ei-eban. Eta gauŕ, be, doistaŕak, jai onei, "zoro-jolasak" deŕuten ei-dautse.

Kistaŕontzat, aratuzte-ixen onek, baña, aragi-uztia esan gura dau, ta uskurtza-erea ixaten eben aldijetan, ixadijaren udabaŕija ospatuteko ixaten ei-ziran.

Aspaldiko aldijotan be baña, jai oneik, lixunkerirako baño eztira.

Doistaŕak, aldika baten, aratuzte-jayetan jolastuteko, txiŕingadun ixontzija txaideratuten ei - eben, kokomaŕo jantziriko neska ta mutil baŕuratuta, kokomaŕo jantziriko amaŕ edo amabi gixonezko auŕetik eruatzale zirala, abesti lixunak eta gangaŕkerijak erakusten baztaŕik-ziaŕ ibilŕeko.

Catalunya'ko Reus'en be, onen antzeko oŕurea ei-dago.

Oneik, 70 upel inguruko ixontzi aundija, atarakoxe egiñiko burdi aundi baten iminden ei-dabe, ta amaŕ zaldi edo geyago auŕetik imiñiŕa, eŕi osuan biraka erabilŕen ei dabe.

Ixontzi baŕuban juaten diranak, baŕiz, bide-ziaŕ dabiltzala idoroten dabezanai, lorak eta gozuak botaten ei-dautsez.

Lora ta gozo zabaltzale oneik itxas-gixonen janzki bereziz janzten ei-dira, ta euren ibilŕaldijetan, jolasak-jolas egiŕen ei-dabez.

Geuri, reustaŕen oŕura au, begiko egiŕen yaku, lora ŕa gozuak geuri be atsegin ixaten yakuzalako.

URIBIŔAŔTE'TAŔ IBON.

Aiko-Maikoka

卐卐

Antzeŕki edo komedizale amoŕatubak garala euzkuak autoŕtu daigun. Egun oneitan besterik eztogu entzuten. ¿Baña antzeŕki oŕeik euzkeraz idatzijak dira? Bai zera, eŕderaz gixona, eŕderaz. Abotik ezin jausi yake "vasco" itz au, baña tripetako min galantak daukoguz.

Eŕderea zabalduteko baño eztira antzeŕki oŕeik. Malkuak uŕteten yakuzan lenguan "Mirentxu" ikusten gengozala. Euzkeraz idatzirik egozan abestu biaŕ ziran talaka, baña beste zatijak eŕderaz. Basetxietan jayo diran gixonak antzokira ekaŕten dauskubezanian eta euren abuetan eŕderea paŕa-paŕa entzuten dogunian, "tragedi" goŕijak ikusten gagozala uste dogu. Euzko-eŕijaren "tragedi" zorigaiztoko au.

卐 卐 卐

Bilbao'ko udalak erabagiren batzuk aŕtuko ei-dauz exaide edo kalietako zarataen ala. ¿Zelan ibiliko garan? Orixe ezta eŕeza. Bernutzik ezpa'gabiliz. Tranbijak, guŕdibilak eta abaŕ ixil-erazteko bide bakaŕa dago. Eŕekara jaurti gustijak. Baña zarata oŕeik baño gogaitkaŕijagua dala uste dogu kale-erdijetan dagozan "guardijen" txilibituba. Kale batez bestera pasau gura dogunian, "guardi" aren txilibituba entzun-aŕte, tinko egon biaŕ-ixaten gara. Ostikoda bakotxeko emongo neuskije oŕei emon. Iradurik edo prisarik geyen daukogunian eztabe joten txilibiturik, ezta ordu erdijan be.

卐 卐 卐

"La Constancia,,'ri agiraka egin dautso Muga jauŕliak. Orixe, be, eztago ondo ba. Emakume gaste ta lirain bati edozer esan geuskijo, baña atso bati etxako agirakarik eginbiaŕ. Muga jauna ezta oŕetzaz konturatu. Auŕerantzian ezin kalera uŕten al ixango da eguneroko ori jauŕlarijaren begi-auŕez pasau-barik.

Atsua dan ezkero, zelan konponduten uŕteten dan kalera ikusi gura dau Muga jaunak. Biaŕ, ba, auts laŕegiz auŕpegija zuriŕuko dau-ta.

Olazabal jaunak beriala juango ei-da zerura Urtzi edo Jaungua'z itz-egin nai dau, ba, Tximista bategaz buruba kendu dagijola jauŕliari eskatuko dautso. Ezkeunke jauŕle oŕen praketan egon gura.

卐 卐 卐

Bizkai'ko lapuŕak batzaŕtu dira. ¿Lapuŕak batzaŕtu? ¡ŕaunduko dozube, baña egi utsa da gero. Batzaŕ oŕetan erabagi gaŕantzitsubak aŕtu dabez. Diru gitxi daguan ezkero, aljeŕik lan-egin biaŕian, bankuetara juango dira ta banku-zuz-endarijak iŕaunduko dautse nortzuk dauken diru asko.

Olan jakingo dabe nora juan. Erabagi au ezta makala. Neuk pozik nago egon, banku-zuzendarijak eztautselako neure ixenik emongo. Ezer eztaukogunon ixenak barik, "kuenta koŕijente" onak daukezenanak emongo dautsez.

¿Eta irakuŕle, zer diñozu? Nire antzean, zuk, be, etxian gitxi ta bankuan gitxijago, ¿ezta? Tira, ba, baŕdin gagoz.

卐 卐 卐

Aratuztiak juan yakuz. Euzkel-idazle batzuk "errabi" jantziŕa ibili ei-dira. ¿Eztala egija ixango? Bai seguru, be. "Ibon" praile: "Luzear" astronomu; "Otxolua" Bertolda'ren praka zaŕakazŕ "Aŕugain" Trueba zanaren kapelaz; "Zeleta" aitaponteko; "Baŕensoro" Pierrot bategaz.

Beste batzuk, be, eŕabi jantziŕa ikusi genduzan, baña ixilik gordeko doguz euren ixenak. "Orixe" eguan ondo benetan.

Datoŕen urtian txapelketa bat imiñiko dogu. Euzkel-idazliak jantzi dadixala eŕabi ta ondoen datoŕenari "Olo lumea" emongo dautsogu. Ixan, be, oleŕti-antzeŕti-kirol-txapelketakaz gogaŕuta gagoz-eta.

Irakurri EUZKADI!

Euzkotar umien aldez

"Gezuŕaren auŕka egia aldeztutzen duan uŕe-izpidun betiko eguzkia liburua da."— Juan de Dios Peza. "La buena escuela".

Nere ikastolatik igaro diran aneika umegaz ikusi detana esango det.

Euzkaldun umiak berezko gaŕotoa dio irakuŕteari. Nere ikastolan ibili diran ume danak irakuŕten ikastea izan dute lanik neketzuena.

Euzkeldun umeak irakuŕten jardun baño nayago dute soroan atxuŕian ekin.

Eta nik igeŕi detana bera esan dirate beste irakasle askok.

—Zer egiten zaizu gaitzen euzkeldun umiai erakustia?

—Irakuŕten erakustea erantzun dirate danak.

Nere ustez, irakuŕteak atsegin gutxi ematen dion eŕia da gure eŕia, euzkel-eŕia.

Baña gauza bat esan beaŕ det emen lenengo lenengotik: Nik, beti eŕderaz irakuŕten erakutsi biaŕ izan dedala. Augai tik, ez dakit ba euzkeraz irakuŕten erakutsiko ba'giniokete gure umiak izki edo letrari dioten goŕotoa gutxitu edo amaituko ba'litzake.

Ni neuk il baño len prueba auxe egin nai nuke ba neure ikastolan. Ez dakit ordea egin al izango detan. Gogaikaŕia ta aspergaŕia da izan ere gure umiak irakuŕten ikasten duten era. Nor berak oldoztu baño ez daukagu ia uleŕtzen ez degun izkuntza baten idatzitako liburu bat aŕtu ta, ordu eŕdi bat goizean eta beste ordu erdi bat aŕatsaldean, geuk geronek egiteko gogorik edo indaŕik izango al gendukian.

Ni neuk ez beinepein, eta zuek, nere irakuŕliok, ere naikua lan noski. Ez da ba alatza gure umetxoak ere irakuŕteko liburuak bizi bizi goŕotatzia.

Txiki txikitan, bost urtedun diraralarik etortzen dira ikastolara, baseŕitik eta mendi tontoŕetatik, iñoiz ez iñoiz eŕderazko itzik entzun gabe, eta etoŕtzen diran egunian ipintzen dizkiogu eskuetan eŕderazko liburuak irakuŕten ikasi dezaten.

Ez da miragaŕia ez gure umeak liburuak goŕotatzia. Miragaŕia dan gauza ¿bai aldakizute zer dan?

Gure umetxoak irakuŕten ikastia. Len ere iñoiz esan det baña beŕiz ere esan biaŕ det. Guri erakutsi ziguten bezela eŕdaldun umiai erakutziko ba'liokie, iñork ez zuan irakuŕten ikasi izango.

Zorrilla bera ere izkige edo analfabetua izango zan. Irakuŕi det iñoiz (eta Eleizalde taŕ Koldobika zanak idatzita uste detanez) Auñamendi tik beste aldeko euzkaldunak liburuentzat eta irakuŕtzientzat maitasun eta zaletasun aundikoak dirala, Izan leike. Nik neuk ezagutu dituduan Kanbo, Sara ta Ezpeleta'ko euzkaldunak ere; baseŕiko semeak izan aŕen kultura aundidunak ziran.

Eta Eleizalde jaunak esaten zuan ori baldin egia ba'da, zegaitia nere ustez, lenengo malako ikastolan egongo da. Nonbait, Bidasoaz aruntzeko gure anayen umiai, guziai ez bezela erakusiko diote noski irakuŕten, ez diote irakuŕteari ta liburuari beren bizi osoan iraungo duan goŕotorik eta ikusi-eziñik aurtzaroan artzen. Beste gauza bat ere iñoiz-iñoiz oldoztu izan det. ¿Ez ete darama gure abendak bere odolean edo bere gogoan, irakuŕtea ta idaztea gauza gutxitzat aŕtzea, edo gauza oyeri biari gaŕantzi gutxi ematea?

Euzkotaŕok beintzat ez degu gure antxiñako auŕetiokoak lagata, beste abenda zaŕ batzuek (isŕael'taŕak, india'ŕak eta abaŕ) bezelako liburu edo idatzirik. Laga aŕen galdu ba'dira ere ez dakigu baña.

Eta au ez da izan gure abendak idatzita lagatzeko gauza zan jakinduri ta kulturarik ez zualako. Alderantzira. Gure asaba antxiñakuen oitura ta legeak gauŕ eguneko jakintzuak berak ere txundiduta lagatzekoak ziran.

Onelakorik ba'litz nere alde aŕazoi aundiagoak daude orain diok, edozein irakaslarik dakialako berez gaitza dan, edo umiari berez aldapa gora egiten zayon gauza bat erakutsi ta bere buru bio tzean sartzeko, berarizko erak, eta ondo aukeratutako erak erabili aŕen naikua lan izaten dala ta, gure ikastoletan euzkaldun umiai irakuŕten erakusten diogun era ez dala oŕetarako gauza, urte askotako lanak argi ta garbi erakusten digun bezela.

ARITOKIETA.

OARRA

Gipuzkoa-Idazkaritza onek go gorazten die Gipuzkoa - Buru-Batzarra'ak ilbeltzaren 13'garren an Idiakez'tar Pantzeska'ren auzi-berri-nayaren alde egindako deya; au da, abertzale gustiei beren emaitza gure izkuntzari e gindako bidegabekeria zuzentzeko egin zien eskaera Uri-Buru-B atzar askok arpide ezaguerak bidaldu dizkigula, baita Gipuzkoa -Idazkaritza onek Ossorio y Gallardo legegixonari dirutza oyek aurreratu ere.

Arpide auxe ainbat laisterren bukatu dedin, Euzkadi'ko Uri-Buru-Batzarrai dei-egiten zaye il a onen azkenerako itxi dezaten eta ori egiteaz, dirutza Erki-Bur u - Batzarran bitartez Gipuzkoa-Idazkaritza'ra bidalduko dizkigu te, Prim kalea, 43'garrenera.

GIPUZKOA-IDAZKARITZA.

JAKINGAŔIA

Ondo antzeztuteko bidea

Gai onetzaz zerbait esatea gure antzezlari-taldeai beaŕezkoa zaye. Zeatz eta tajuz antzeztea nai ta nayezkoa bai da antzeŕki-lan bat ona edo txaŕa dan erabakitzeko; polit ala itxusi derizkioten jakiteko. Askotan, antzeŕki baten garaipen edo ta ondamen, ala "poŕo egitea" antzezlarien bizkaŕ dago. Gauz auek edozeñek dakizki. Ez dakite guziok ordea ondo antzeztea zer dan "Antzeŕki lan batean idatzia dagona ez da guzia; ez da gaya baizik zuzendariak antzezkizuna gertu dezan." (Tairof). Lenen-lenengo antzez-lagun banaketa egoki egin beaŕ da. Zuzen begiz jo nork ondoen bete dezaken onelako edo alako antzez-notiña... Au egin ezkero datoŕ norberak "papera" irakuŕi, azteŕtu, ta ondoren itzez-itz buruz ikastea. Ez da ikasi beaŕ gutxi-gora-bera, oso-osoan baizik. Egileak onelako itz eta esakuntza ipiñi dituneаn, zerbaitengatik izango da.

Zuzendariak onetsi dun antzeŕkiari, ondo irakuŕita gero, ez bezayo antzezlariak ezer aldatu ta jan. Bere "modu" papera esaten duten antzezlariak beste lagunak nastu ta galduarazten dituzte. Bein "paperak" ikasiak izan diranean alkaŕekiko sayaketa ta ekitaldiak datoz. Maiz entzun oi da antzezlariai esaten: "papera ba-dakit eta antzezkizun egunez beaŕ bezela egingo det." Au bide txaŕa da. Buruz ezik papera esaten jakin beaŕ da: abots argiz izkindatu, deklamatzen. Bestela, ikustez aspertuak gaudena gertutzen da: alegia, aguroegi ta ixilegi esatea papera ta ikusleak ez entzutea antzezlariak diotena; aopean itzegiten bai-dute. Ori da sayaketa ezak dakaŕena. Izkintzari, deklamazioari lagundu beaŕ dio, arpegi, esku, beso ta naiz soin guziaren keñu, zimiko ta jokuak. Au ekiñaldi askoren bidez lortzen da; ta utsegite guziak bertan zuzendu bitez.

Beti da onuragaŕi azken-sayaketa jantzi apainketa, tresna ta guzti egitea. Au da "kosmetika" deritzatena: jantziak, soñeko, itxura. Onek eman oi dio antzez-notin bakoitzari beaŕ dun kutsua, zaldunarena ala kalegarbitzaŕearena; zaŕ edo gazte iduria.

Aiton zaŕaren antzo atera nai ba'da ez da aski ile-orde zuria edo kaska-soila buru gañean eramatea; gaŕondoa ere zaŕarena bedi, ta orobat arpegiaren zimuŕak, ibilera ta abaŕ.

Antziñan antzezlariak mozoŕoz estaliŕa atera oi ziran. Gauŕ musu guztia margotuta arkatz goŕi ta beltzez, aŕpegi bat maskaltzen da nai aña.

Azkenik argi-joku, dekorazio, ta antzeztoki apainketan datza garaipenaren erdia. Ertilari ori batek, naiz ez izan margolari bikaña, gauza gutxikin, paper utsez, ametsezko antzeztoki liluragaŕiak gertu litzazke.

Onu oyek jaŕaituaz txalo ugariak jasoko dituzte antzezlariak eta jendetza utziko dute beti pozik.

MATXINGOŔI.

ZESTONA

EZKON-DEYAK. — Arozena'taŕ Iñaki, zestuaŕa, Zarautz'en Sendagile dana, Donostiaŕ S. Beŕondo Irakasleakin deitu zan, Iñauteri egunian.

BATAYOA. — Azpilaga'taŕ Bingen'en emastiak, auŕ bat izan du. ¡Zorionak!

IKASTETXIAN. — Joseba Deun Ikasliak, jayak antolatzen asi dira gogtsu. Antzerkiak aukeratu dituzte, "Aldiz-Aldi", bata ta "Guda-Mutilak" bestia. Azkeneko au eresi duna.

GURUTZ-BIDEA.—Asteazkenetik, asiera ematen zayo gure Elejzan, egunedo goizeko seiretan. Ondoren izango dan. Mesa-bitartian egunero itzaldiak ere zuzenduko dizkigute.. Auŕeko urtian ain ederki erantzun genduanok, aurten ere eŕikoak bezela, baseŕitark ere, ez aldegu utz-egingo elizkizun edeŕen ortan.

ERIOTZA—.Azpilaga'taŕ Jone, alarguna, juan dan astian, il zan. Otoitz irakurle bere alde

Sagastieta.

Errijetatik

KORTEZUBI

EUZKEL-IXENA. Eŕi onetako "Ituŕieta bekua" deritxon basetxeko Izagiŕe'taŕ Andoni ta Etxebaŕieta'taŕ Serape senaŕ-emaste abeŕtzale zintzuak, alabatxu baŕi bat ludiratu dabe, ta Miren euzkel-ixen begikuagaz ugutzau be.

Jayopaŕitxu onen aŕabitxi-amabitxijak, Etxebaŕieta'taŕ Jon eta Aurtenetxea'taŕ Genare jeltzale zinduak ixan ziran.

Zoŕijonak gustijoi, guraso abeŕtzalien egin biaŕaz betetia orixe da-ta.

GUDARI.—Uriaŕte taŕ Benin mutil begikua, España otseinduten gudari eruan dabe. Auxe bai dala benetako tamala, ta bai lotsagaŕikeŕija be; ama-ordiaren otseinn euzkotaŕak españaŕen gudari juan biaŕa..

Ondo ibili, Uriaŕte, ta atzeŕiratu zarianian baño abeŕtzaliagotuta atzera Euzkadi'ratu.

GASTE-BELU'RI.—Pozik irakuŕl neban zeure idazkija. Eta benetan poztu nendubana, atzeŕi alde oŕetan osasunaz zabixala jakiŕia ixan zan.

Ia, ba, Gaste-Belu, osasunagaz bixi, ta abeŕijagaz ez aiztu. Eta ainbat ariñen Euzkadi'ratuteko biŕe bat egixu, oŕti maŕeko zaŕubezan baño emen obeto maŕatuko zaŕuguz-eta.

Zeuk, baña, osasunaz bakaŕik gixona eztala bixi, esaten daustazu, gogo-alaya be biaŕekua dala-ta.

Edeŕto Gaste-Belu. Orixe da burubagaz oldoztutia, ta bijotzagaz zeure abeŕija dan Euzkadi maŕatutia.

Zeure euzko-gogo ori alaŕu dagixuntzat, arin-arin Euzkadi'ratu, ba, emengo mendi-biŕaŕtietako axe garbijak, oŕtiko gaztela-usain gustijetatik beriala garbiŕuko zaŕubez-eta.

Udabaŕija be laster dogu, ta udabaŕijagaz batera, euzko-baratzetako loratxubak be. Eta lora oneik ixango dira euzko-neskatila lirañak apainduko dabezanak, eta euzko-ikuŕin begikua Batzoki'ko txeigoratu, ta Euzkadi osua udabaŕituko dabenak be.

GORA-BETI.

LEKEITIO'TIK

AŔAINTZA.—Egunokaz papaŕdo apuŕa dakaŕe. Baita sardiñia be ageŕtu da. Bekaŕe ugarŕ.

EZKONTZAK.—Igazi zan astelez eskondu ziran bertoko eŕtxadonean Zamora Amias'taŕ Josune, lekeiitaŕa eta Perez Iriguren'daŕ Laurentzi, arabaŕa. Zorijonak.

Baita be laster ezkontzeko dira—biaŕba, idazki au argiŕaldu baño len—Garamendi'taŕ Jon, itxasgixona, eta Eguŕola'taŕ Soŕne. Urte on askotarako bediz.

ANTZEŔTI. — Egunokaz diardue antzeŕki-ikasten Euzko-Batzokija'ko antzezlarijak.

"Gora-Buru" antzokijan uŕengo ixango dan antzeŕti-jaya bertoko Euzko-Langilien alde ixango da. Ori dala-ta, iñoizko lagun geyen antzokijan ikustekotan gagoz.

IÑAUSKETA. — Enparantza-inguruko zugatzak iñausten diardue langile batzuk.

SASI-KOIPETSU.—Juan dan egubenian askok ospatu eben eguben-zurı. Guk, emen, "sasi-koipatsu" deritxogu. Sasijak, egun oŕetan, ez eben koipe laŕegirik ixango, baña batzuk edeŕto koipeztu zirian.

BAŔEGAŔIKERIJA. — Lengo baten ixenpuru oŕegaz EUZKADI'n ageŕtu zan idazlana zala-ta, batzu-batzuk baŕe edeŕak egin ebezan.

"EUZKADI" PELIKULEA.—Uri onetan be ikusi genduban pelikula ori. Ikusliei atsegin ixan yaken.

AGATE DEUNA.—Auŕten be, bestetan lez, Euzko-Batzoki'ko eta Euzko-Langiliak ibili ziran abestuten.

Beste batzuk baŕiz, eŕbestekuak, ba-erebilen zapaŕadarik... inpernuko auspo ta gusti.

ENDAITZ.

MUXIKA

EUZKEL-IXENA.—Undabaŕena'taŕ Jon eta Zabala'taŕ Pilipe senaŕ-emastiak mutil moŕosko edeŕ bategaz geŕu dabe euren sendija. Eta Ugatzaukeran "Kepa" euzkel-ixen begikua ezaŕi deutsie. Aŕa-amabitxiak, ixanik, Undabaŕenataŕ Kepa ta Zabala'taŕ Kepe, jayopaŕijaren osaba-ixekuak. Zorijonak gustijoi.

GEXORIK.—Alan aurkitzen da Bilbao'taŕ Kepe Inzunza'taŕ Joseba Gotzon Muxika'ko abeŕtzalerik zaŕenaren emastia, ainbat lasteŕen osatutia opa dautsogu.

NASKALDIJA. — Emen ikusi doguz Zaldunbide'taŕ Euletere, Getxo'tik etoŕiŕa, Galartza'taŕ Josebe, Bilbo'tik eta bardin Bilbao'taŕ Jon be. Ondo etoŕija, gustijoi.

EGURALDI OTZA.—Izpaŕak idazten nagon biŕaŕtian, otzak dardaganian narabil. Esaera zaŕa da: "kandelerijoz eduŕe, juan da neguen bilduŕe". Baña aurten esaera oŕek uts-egin dabela esan lei.

ARTEZKARI JAUNARI.—Ene artezkari maŕe oŕek, ¿zeŕ egin daustazu, urte onetan neugaz erabili dotan ixen die beste bateri saltzeko? Ezeidazu ba, aŕen, olakorik, Jaungoikua'ren legia kotxari beria emotia da-ta. Igaro dan runbateko Euzkel-Atalian ageŕtzen Muniŕibar'ko izpaŕa "Atxondo" ixen diegaz ixenpetuten ebela. Bat baño esan dost, Muxika'ri itxi, ta Muniŕibar idazten asi nazela; eta au ixan ezin gauza bat da. Aŕen ezkatzen dotset le baŕi oneri, berentzat aukeratu beste ixen-orde bat, neuria, neuretzat dodalako.

ATXONDO.

Uaŕa.—"Atxondo" ixen-orde au, zuk aŕatzen dozun Muniŕibaŕ'ko idazle ŕijak baño lenago, Zaldibaŕ'ko euzkel-idaz le yayo batek erabilŕen eban.

Beraz bakotxari beria emon biaŕ ba' ko, arixeri emon biaŕ yako. ¿Ba-gara?

Euzkel-ixena.—Izpaŕ au, auŕtemin ŕaldu zan orko idazki baten be argi zan. Al dala, izpaŕ bardingiak bidal alegindu biaŕ zarie.

Agate abestijak Logroño'n

¿Noŕk uste izan biaŕ zuan Logroño'n Agate Deunaren euzkerazko abestijak tzun biaŕ zirala?

Aurten etzun dira, ba; ta atsegiñez tzun ere euzkotaŕen etxe-auŕietan, txala rik agirijenetan eta uriko agintarijen -aŕaritan.

Larunbata aŕatsaldeko seiretan irten zi Euzko Gastedija'ko 40'ko abestalde gaŕija euren lendakari txalogaŕija dan V llafruela'taŕ Bitoŕ eta Hogar Vasco'ko le dakari Muxika jauna buru dirala, eta Logroño'ko eguneroko bi izpaŕingijak, "Diario de la Rioja,,'k eta "La Rioja,,'k aund kiro txalotuaz beren lan edeŕa adiyeraz dutenez gaberdirarte jaŕaitu zuten, sa ikeŕtzeraño, eta entzulien abegi-onezko ta lo otsean egokitasun aundijaz abestuaz:

"Hogar Vasco,,'k ardurea dau,
gure txiruak jasteko;
emoigozube ¡aŕen! zertxobait
geuk ara eruateko.

Logroño'ko Euzko-Ikastolak, be
biaŕan aurkitzen dira;
eskatzen dogu arendako, be,
jaŕai-dagiyen auŕera".

Abesti begiko onetzaz gañera, guri txa logaŕi abestu zitusten noski, beste abesti abeŕkoi abek ere: "Ene Abeŕi", "Euzkotaŕak gara", "Zeuretzat bizitza", "¡Ken!" "Ene Ama", "Aldapeko" eta azkenik "Euzko Abendaren Ereseŕkija". Baña txindi mordozka edeŕa bildu ere, egintza onek aunditasun pozgaŕijaz adierazten d gula emengo euzkotaŕen aŕtian abesti abeŕkoi abek entzuteko auŕkitzen zan egaŕi b zija.

Euzko-abestalde edeŕ au, bestelako go gaŕirik gabe ere, naikua izango zan aŕen Abeŕi'tik at auŕkitzen diran euzkotaŕen bijotzak alaitasunez berotzeko, Deba'ko txistulari ospatsubak, Urain aiŕa-semeak tuzten lagun eta txistuaren alaitasunak rentzat irabazi ziŕuan, Logroño'ko euzkotaŕen begirapenak ezezik, eŕiojataŕena ere; eta pozik egon ditezke euzkotasun berodun egintza ospagaŕi au eraltzeko ren alegiña gogotsu jaŕi duten eraltzale goragaŕijak.

Bakaŕ-abeslari (solistas) egazkin-buruzagi (capitán de aviación) Nabarro, eta Uriaŕte, Beŕiatua eta Aŕiaga gaste alayak izan ziran. Baña Logroño'n egin zuten bakaŕik etziran geldiŕu gure abeslari beak. Bigaramonian, igande aŕatsaldez Oyon'era jun ziran danak; eta abeŕtzaletasun-azija ain edeŕki eŕnetzen ari dan baŕ-eŕitxo aŕtan beŕiŕu zuten auŕeko egi neko egintza abeŕkoya, ikeŕtuaz, bertako abeŕtzale gustijen etxiak, eta bereziki, gure jaupari agurgaŕija dan Ortuzaŕ'taŕ Ima nol'en bizitetxe euzkelduna.

Beron egintza guziz goralgaŕijaren ord ñez Logroño'n eta Oyon'en irabazijak d ŕuzten txalo bero-beroai atsegiñez geintzat diyegu gurea ere, debaŕen txistu-alai ots ez gure abeslari jatoŕen abotsik entzuteko zorirık izan ezgendun-aŕen, uritik at (ka puan) baseŕijan bizi geralako; eta gogo tsu zoriyontzen diŕugu euzkotaŕen abeŕ -oyak eŕbesteraño entsungaŕi izateko rija izan duten abeŕtzale goragaŕi-txalo gaŕijak.

Abeŕi ta erbeste
Euzkadi'ren alde;
¡saya gaitean danok!
bera azkatu aŕte.

ZELETA.

Jesús Ostolaza
BERGARA
FABRICA DE INSIGNIAS
DE ESMALTE FINO
AZALIRARRI MIEZKO
IKURRIÑEN OLEA

TXIKORO (ACHICORIA) BAKE

EUZKELDUN TXAPEL OLA
Boinas Elósegui
TOLOSA

EUZKO
JEL - ASTEROKO IZPAŔINGIJA
Larunbatetan agiri ixaten da
Euzkelduna: Abertzalia ba'zara, erosi ta irakurri biar dozu asteroko au.